

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ทศนคติของพุทธศาสนิกชนต่อการเข้าร่วมกิจกรรม การเปิดวัดวันอาทิตย์ ของวัดปัญญานันทาราม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ผู้วิจัย : นางจรรยา ศรี กล้ากลาย

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ชีวิตและความตาย)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

- : ผศ. ดร. สิริวัฒน์ ศรีเครือดง, พธ.บ., M.A., Ph.D.
- : ผศ. ดร. ประยูร สุยะใจ, ป.ธ.๓, พธ.บ., B.J., กศ.ม., M.A., Ph.D.
- : ผศ. สาระ มุขดี กศ.บ. (พยาบาลศึกษา) ศศ.ม. (จิตวิทยาการปรึกษา) วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ

วันสำเร็จการศึกษา : มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ มีจุดประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาทศนคติของพุทธศาสนิกชนต่อการเข้าร่วมการเปิดวัดวันอาทิตย์ (๒) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลต่อทศนคติของพุทธศาสนิกชนต่อการเข้าร่วมโครงการการเปิดวัดวันอาทิตย์ และ(๓)เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการเข้าร่วมกิจกรรม การเปิดวัดวันอาทิตย์ ของวัดปัญญานันทาราม ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ใน การศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพุทธศาสนิกชน จำนวน ๒๓๐ คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบบประมาณค่า และสถิติที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (Independent Samples t-test) และค่าเอฟ F-test (One – way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า

ด้านทานมัยบุญสำเร็จด้วยการบริจาคทานในงานวิจัยพบว่า ทศนคติของพุทธศาสนิกชนต่อการเข้าร่วมการเปิดวัดวันอาทิตย์ของวัดปัญญานันทาราม พุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีการตระหนักรู้หลักธรรมเกี่ยวกับการให้อภัยต่อผู้อื่นเป็นการทำทานอย่างหนึ่ง และการอนุเคราะห์แก่ผู้ยากไร้ก็ถือเป็นการให้ทาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัดได้นำเสนอหลักการให้ทานตามพุทธวิธีอย่างถูกต้องจึงควรส่งเสริมสนับสนุนการเทศน์การสอนให้เห็นผลจากการกระทำนั้นๆ แต่สิ่งที่ควรพัฒนาให้เพิ่มมีมากขึ้นเกี่ยวกับรูปแบบลักษณะการทำบุญที่จะได้อานิสงส์มากทั้งถวายเป็นสังฆทาน และการทำทานให้ผู้ยากไร้ ซึ่งประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจดีพอ ดังนั้นทางวัดควรนำเสนอหลักการประกอบพิธีกรรมอย่างถูกต้องเหมาะสม

ด้านศีลมัยบุญสำเร็จด้วยการรักษาศีลในงานวิจัยพบว่า พุทธศาสนิกชนเห็นความสำคัญของการรักษาศีลทำให้ทุกคนในสังคม อยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุขและมีความประพฤติที่ดีงามทางกายและวาจา เป็นการรักษาศีล นับว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของชาวพุทธอย่างสมบูรณ์ ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ทางวัดควรจะได้พัฒนาหลักข้อวัตรปฏิบัตินี้ให้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม มีพุทธศาสนิกชนบางเหล่าที่ยังไม่เข้าใจหลักธรรมที่มีระดับที่สูงขึ้น ซึ่งเอื้อต่อการปฏิบัติให้บรรลุคุณธรรมขั้นสูง จนทำให้หมดสิ้นจากกองทุกข์ ควรเทศน์สอนการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการมีทรัพย์สมบัติ และการปฏิบัติธรรมที่จะได้เห็นสภาวะธรรมได้ จำเป็นอย่างยิ่งต้องให้มีการรักษาศีลอย่างเคร่งครัด

ด้านภาวนามัยบุญสำเร็จด้วยการภาวนา ในงานวิจัยพบว่า หลักการปฏิบัติถือเป็นหัวใจหลักของคำสอนทางพระพุทธศาสนา ซึ่งพุทธศาสนิกชนได้มีการเจริญภาวนาแล้วแผ่เมตตาให้แก่ผู้อื่นเป็นการทำทานและการเจริญภาวนาทำให้เกิดปัญญาช่วยแก้ไขปัญหาคชีวิตต่างๆ ได้ จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติภาวนาทำให้พุทธศาสนิกเข้าใจผลของการปฏิบัติมากขึ้น แต่มีบางส่วนที่ทางวัดควรให้การจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อที่สุดซึ้งมากเกินไป ควรมีข้อปฏิบัติในการบำเพ็ญเพียรทั้งการเจริญภาวนาและการให้ทานอย่างเหมาะสมและบูรณาการ

ด้านกิจกรรมทางศาสนา ในงานวิจัยพบว่า พุทธศาสนิกชนได้มีส่วนร่วมโดยเฉพาะกิจกรรมทางพุทธศาสนา คือการรักษาศีล มีการรักษาศีล ๕ และศีล ๘ เป็นรากฐานของการสร้างความคิดดีทั้งหมด นอกจากนั้นได้มีการบำเพ็ญทาน(“โครงการ พุทธอาสา”) การเปิดโอกาสให้ทำบุญด้วยการเสียสละกำลังกายและกำลังสติปัญญาช่วยเหลือผู้อื่นที่ด้อยโอกาสกว่า เป็นการทำบุญ โดยไม่ต้องใช้เงิน ดังนั้นวัดควรส่งเสริมให้เกิดเป็นสังคมวิถิพุทธเพิ่มมากขึ้น ในอีกส่วนหนึ่งที่ทางวัดควรพัฒนาให้เกิดการตระหนักรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบำเพ็ญทาน(โครงการสมโภชพระไตรปิฎก) ขณะที่สาธยายพระไตรปิฎก สวดมนต์แปล จึงเพิ่มควมสำคัญว่าเกิดผลเชิงประจักษ์ต่อผู้ปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

Thesis Title : THE ATTITUDE OF THE BUDDHIST PARTICIPANTS TOWARDS
THE PROGRAM STAYING IN THE TEMPLE ON SUNDAYS OF
WAT PANYANANTARAM KHLONGLUANG PATHUMTHANI

Researcher : MRS. CHAROONSRI KLUMKLAI

Degree : Master of Arts (Life and Death)

Thesis Supervisory Committee

- : Asst. Prof. Dr. Siriwat Srikrueadong, B.A., M.A., Ph.D.
- : Asst. Prof. Dr. Prayoon Suryjai, Pali III, B.A., B.J., M.A., M.Ed., Ph.D.
- : Asst. Prof. Sara Mukdee MA (Counseling psychology)

Date of Graduation : March 2013

ABSTRACT

This thesis is of the following objectives; (1) to study attitude of Buddhist people on participation in the opening of temple on Sunday, (2) to study the private factor towards the attitude of Buddhist people on participation in the project of opening the temple on Sunday and (3) to study the problem and obstacle on participation in activities on the opening of temple on Sunday of Wat Panyanandarasm, Tambon Klonghok, Amphoe Klongluang, Changwat Pathumthani. This study has used a sample group of 230 Buddhists by using questionnaire as a tool, consisting of estimation and statistic value used in analyzing data i.e. average value ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), Independent Samples t-test, F-test (One -way ANOVA).

The result of study is found that

In respect of the way of making merit, it is the merit accomplished through alms giving or charity. This research is found that the attitude of Buddhist people on participation in the opening of temple on Sunday of Wat Panyanandaram, people who join activities have realized the Dhamma that concerns forgiveness to other persons as one of making merits and assistance to the poor, considered to be alms making as well, signifying that the temple has proposed the principle on alms giving according to the right way of Buddhism. So the preaching and teaching should be supported for seeing the result of such performance. But the thing that should be more developed is the form and characteristic of making merit in order to fulfill the good result, consisting of offering gift to the Order of monks and alms giving to the poor that some people do not understand quite enough so the temple should propose about the ritual performance in a correct and appropriate way.

In respect of merit to be gained through or connected with morality, it is the merit accomplished through observing morality. This research is found that Buddhist people see the importance of observing morality, making people in the society to live together happily and have well-behavior physically and mentally, and it is the way of observing morality of Buddhist people perfectly. It is necessary for the temple to pay more attention to develop this activity. However, some Buddhist people do not understand Dhamma principle at an advanced level that supports the performance to achieve an advanced Dhamma until freeing from all sufferings. There should be the preaching about developing the quality of life on property and Dhamma practicing to be able to penetrate natural condition. Therefore, it is very necessary to strictly preserve morality.

In respect of merit gained through or connected with meditation, it is the merit accomplished through meditation. This research is found that Dhamma practice is considered to be the heart of Buddhist teachings. Buddhist people who have practiced meditation, wishing others (or all beings) to be well and happy which such acts are regarded as alms making and meditation practicing, making creative wisdom that can help solve the problems of people as seen that practicing meditation makes people understand about the practice more and more. On the other hand, the temple should organize the activities that support the understanding about extreme belief of people. There should be the practice of meditation practicing and alms giving in an appropriate and integrated way.

In respect of religious activity, this research is found that Buddhist people have had a participation, especially, in Buddhist activities i.e. morality preserving such as 5 precepts and 8 precepts which are the basis of all good deeds. Besides this, there has been charity making ("Buddhists Volunteer Project"), and giving an opportunity to make merit by dedicating physical strength and wisdom to help the advantaged as merit making without spending money so the temple should support it to become more Buddhist society. Another aspect that the temple should develop is the realization and understanding about charity making (Tipitaka Celebration Project). While reciting Tipitaka, the translation chanting is an increase of importance about the activities supporting the quality of life that can be perceived clearly by practitioners.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ดังใจหวัง เพราะได้รับแนวคิด ข้อคิดเห็น และความกรุณาของ คณาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณและอนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง

กราบขอบพระคุณ พระเดชคุณ พระสุธีธรรมนุวัตร คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และ ขอนุโมทนาขอบพระคุณ พระครูกลยาณสิทธิวัฒน์ ผศ., พระเอกภัทร อภินนโท ผศ. ดร., พระครูปลัดปริยัติวรวัฒน์ ดร., ประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะ ให้แก้ไข ข้อบกพร่อง ให้คำปรึกษามาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาทำวิจัย

ขออุโมทนาขอบพระคุณ พระเดชพระคุณ ท่านพระปัญญานันทมุนี เจ้าอาวาส วัดปัญญานันทาราม ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย รวมทั้งขอนุโมทนา ขอบคุณ พระคุณ ท่านพระครูปลัดสุเทพ ปัญญาวิโร ดร., ท่านพระครูสิริภาวนาภิรม, ท่านพระมหาเฉลิม ปิยทสสี, ที่ปรึกษาโครงการ ท่านพระมหาจรวัย อุชฺชาโร, ท่านพระมหาสุริยันต์ ธมมทสสี, ขอบคุณ ผศ.ดร. สิริวัฒน์ ศรีเครือดง หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาและผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีวิตและความตาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้ศึกษา และขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.เริงชัย หมื่นชนะ, ท่านอาจารย์ วิชชุดา ฐิติโชติรัตน ที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย, ท่านอาจารย์ลดาพรรณ แก้วสว่าง และพุทธศาสนิกชน ที่มาทำบุญในวันอาทิตย์ที่วัดปัญญานันทาราม ที่ให้ความร่วมมือเพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

และ ดร.ประยูร สุยะใจ และผศ. สาระ มุขดี กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำ วิจัย

อนุโมทนาขอบคุณเพื่อนนิสิตสาขาวิชาชีวิตและความตาย นิสิตรุ่นพี่น้องและนิสิตร่วมรุ่น ที่ให้ความรู้และเป็นกัลยาณมิตร ที่เป็นกำลังใจและเอื้อเพื่อช่วยเหลือด้วยความยินดีในช่วงจัดทำ วิทยานิพนธ์ทุกท่านที่สนับสนุนด้วยความยินดีและอนุโมทนา เจ้าหน้าที่คณะมนุษยศาสตร์ทุกท่านที่ ให้ความรู้และข้อเสนอแนะระหว่างศึกษาทำวิจัย และขอบคุณ คุณโสภณ เทียนศรี ธรรมบริกรที่ ขวนขวายช่วยเหลือเป็นกำลังใจมาโดยตลอด คุณความดีที่เกิดจากการศึกษานี้ ผู้วิจัยขอยกเป็นเครื่อง บูชาคุณพระรัตนตรัย คุณบิดา คุณมารดาและคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นางจรรยา ศรี กล้ากลาย

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖